

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU TASARISI

HAKKINDA BİLGİ NOTU

1- Kişisel Verilerin Korunması Kanununa Duyulan İhtiyaç

Kişisel veri, kişilerin isimleri, adresleri, telefon numaraları, hastalıkları, banka hesap numaraları, kredi kartları, şifreleri, mali kayıtları, aldığı cezalar, arkadaşları, akrabaları gibi bilgilerdir.

Bu veriler bugün hayatın her alanında gerek kamu ve gerekse özel sektör tarafından yaygın olarak kaydedilmekte, başkalarına transfer edilmekte, paylaşmaktadır (bu işlemlere verinin işlenmesi denilmektedir.) Özellikle bilgisayar ve internet aracılığıyla bu bilgilerin yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir.

Ülkemizde kişisel verilerin işlemeyle ilgili yeterli ve açık bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.

Bu verilerin kontrolsüz şekilde işlenmesi, bazı temel hakların ihlal edilmesine sebep olmaktadır.

Yine Ülkemizde kişisel verilerin işlenmesi süreçlerini kontrol edecek ve denetleyecek bir kurum bulunmamaktadır.

TCK'nda 135 vd maddelerinde kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi suç sayılmış, ancak hangi hallerde hukuka aykırı, hangi hallerde hukuka uygun olduğuna dair düzenleme bulunmamaktadır.

2010 yılında Anayasada yapılan değişiklikle kişisel verilerin korunması temel bir hak olarak koruma altına alınmış ve diğer detayların kanunla düzenleneceği belirtilmiştir¹.

Kişisel verilerin korunması konusunda yasal düzenleme yapılması ve düzenleyici ve denetleyici bir kurum kurulması Avrupa Birliği müzakere fasıllarından 4'ü ile yakından ilgilidir².

İlerleme Raporları, Katılım Ortaklığı Belgesi, 23. Fasıl Tarama Sonu Raporu gibi belgelerde bu Kanunun yürürlüğe girmemiş olması önemli bir eksiklik olarak nitelendirilmektedir.

---

¹ 1982 anayasası md.20/3:(Ek fıkra: 07/05/2010-5982 S.K./2. md.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.

² Bu fasıllar şunlardır. Yargı ve temel haklar - Polis işbirliği - Bilgi Toplumu ve Medya - Tüketici ve Sağlığın Korunması.

Ülkemizde kişisel veriler korunmadığı gerekçesiyle Europol ile operasyonel işbirliği anlaşması yapılamamaktadır. Mevcut işbirliği ve bilgi belge değişimi elektronik iletim hattından yapılamamakta ve bu sebeple gecikmeler ve başarısızlıklar yaşanmaktadır. Yine ülkemiz Schengen Bilgi Sistemi ve Sirene Ofisi³ imkânlarından yararlanamamaktadır.

Yine bazı ülkelerle güvenlik işbirliği anlaşması yapılamamaktadır. (Fransa - Belçika)

Dışişleri Bakanlığımızın yabancı ülkelerle askerlik, kimlik, vatandaşlık gibi konularda bilgi paylaşımında tereddütler ve sorunlar yaşanmaktadır. Yabancı ülkelere bu nitelikli veriler alınamamaktadır.

EUROJUST ile sınır aşan organize suçlar için operasyonel işbirliği yapılamamaktadır. Yargı alanında suçluların iadesi, bilgi ve belge paylaşımı konularında sıkıntılar yaşanmaktadır.

Yabancı sermayenin Ülkemizde yatırım yapmasına engel olmaktadır. Mevzuatları ellerindeki verilerin Türkiye'deki iştirakine aktarılmasına izin vermemektedir. İşadamlarımız yabancı ülkelerdeki ortaklarından veri alamamakta ve sorun yaşanmaktadır. Bazı ihalelere girmek için kişisel verilerin etkin şekilde korunması koşulu aranmaktadır. Ülkemiz veri güvenliği konusunda "güvenilmez ülke" olarak nitelendirilmektedir.

Tüm bu sayılanlar bir an önce bu Kanunun yürürlüğe sokulmasını gerektirmektedir.

2- Tasarının Geçirdiği Süreç ve Bulunduğu Aşama

Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı ile ilgili ilk çalışmalar 1989 yılında başlamış ve 2000'li yıllara kadar çeşitli tasarılar hazırlanmış ancak çalışmalar sonuçlandırılmamıştır.

2000 yılında kurulan komisyonun da tasarı çalışmalarını tamamlayamaması üzerine 30/03/2004 tarihli Bakan Oluru ile Prof. Dr. Bahri Öztürk başkanlığında yeni bir Komisyon oluşturularak Tasarı hazırlık çalışmalarına devam edilmiştir.

Bu Komisyon tarafından hazırlanan Tasarı, kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum örgütleri de dahil olmak üzere toplam 53 kuruluşa görüşe gönderilmiş, Başbakanlık aşamasında da tekrar görüş alınmıştır.

Gelen görüşler üzerinde çalışmalarını tamamlayan Bakanlığımız, Tasarıyı 28/07/2006 tarihinde Başbakanlığa göndermiştir. Tasarı, Başbakanlık tarafından 22/4/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilmiştir.

---

³ Bu sistem aracılığıyla, çalıntı oto, pasaport, Avrupa tutuklama müzekkeresi, aranan şahıslar, istenmeyen yabancılar vb konularda önemli veriler paylaşılabilir.

Tasarı, 02/05/2008 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna gönderilmiştir. Tasarı, 07/05/2008 tarihinde Meclis Adalet Komisyonu tarafından alt komisyona havale edilmiştir. Alt Komisyon tasarı ile ilgili birkaç toplantı yaptıktan sonra yoğun gündem nedeniyle çalışmalarına ara vermiş ve Adalet Alt Komisyonunda bulunan tasarı, araya TBMM Seçimlerinin girmesi nedeniyle yasalaşamayınca İttüzüğünün 77. maddesi gereğince hükümsüz sayılmıştır.

Bunun üzerine, Bakanlığımızca 15/09/2011 tarihinde Başbakanlığa yazılan yazıyla Tasarının yenilenmesinin uygun olacağı bildirilmiştir. Tasarı halen Başbakanlıkta bulunmaktadır.

3- Tasarıyla İlgili Yapılan Son Çalışmalar

Her ne kadar Tasarı halen Başbakanlıkta ise de, Bakanlığımızca konuyla ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımızca MARTA projesi kapsamında 6 Ekim 2011 tarihinde Ankara'da çeşitli kamu kuruluşlarının katılımıyla, 7 Ekim 2011 de ise İstanbul'da özel sektör temsilcilerinin katılımıyla çalıştaylar gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan 2012 yılının Mart ayı içerisinde Başbakanlıkta ilgili bakanların ve bürokratların katılımıyla yapılan toplantıda, Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı üzerinde yeniden çalışılmasında yarar olacağı belirtilmiştir.

Bunun üzerine Bakanlığımız bünyesinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu çalışma grubu mevcut Tasarayı getirilen eleştiri ve öneriler doğrultusunda yeniden kaleme almıştır.

Daha sonra 26-30 Mart 2012 tarihlerinde Meclis Adalet Komisyon üyeleri Hakkı Köylü, Ali Rıza Öztürk ve Oktay Öztürk'ün de katılımlarıyla Brüksel ve Lahey'e bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Ardından konuyla ilgili kitap yazan akademisyenler ile 7 Nisan 2012 tarihinde Ankara Hakimevinde toplanmış ve yeniden yazılan Tasarı üzerinde bir günlük bir çalışma toplantısı yapılmıştır.

4-5 Mayıs 2012 tarihlerinde ise, İstanbul Hakimevinde, TBMM Adalet Komisyonu Başkan Vekili Hakkı Köylü, Prof. Dr. Bahri Öztürk, Prof. Dr. İzzet Özgenç ve Prof. Dr. Cumhuri Şahin ile konuyla ilgili çalışmaları olan diğer akademisyenlerin de katıldığı iki günlük bir toplantı yapılmıştır.

Daha sonra Tasarının ilgili kurum ve kuruluşlarının görüşüne sunulması, gelecek görüş ve eleştiriler çerçevesinde gözden geçirilmesi ve Başbakanlığa sevk edilmesi öngörülmektedir.

Bilgilerinize arz olunur. 29.05.2012

ULUSAL BİLGİ GÜVENLİĞİ KANUN TASARISI HAKKINDA BİLGİ NOTU

1- Bilgi Güvenliği Kanun Tasarısına Neden İhtiyaç Var?

Bilindiği gibi günümüzde kamu ve özel sektör tarafından sunulan çok sayıda hizmet, bilişim sistemleriyle yönetilmektedir. Havayolları, barajlar, tren yolları, sinyalizasyon sistemleri, metrolar, bankalar, sigortacılık, sermaye piyasası, sağlık sektörü vb. pek çok alanda bilişim sistemleri vazgeçilmez hale gelmiştir.

Bu sistemlerin güvenliklerinin sağlanması da aynı derecede önemli bir husustur. Bu sistemlere terör örgütlerinin, düşman devletlerin ya da hacker diye tabir edilen kötü niyetli bilgisayar kullanıcılarının saldırması muhtemeldir.

Kim tarafından ve hangi amaçla yapılırsa yapılsın, bu tür bir saldırı, olağanüstü büyük sorunların meydana gelmesine sebep olabilir. Ülkemizde önemli kurum ve kuruluşlar tarafından fiziki saldırı ihtimalleri üzerinde hassasiyetle çalışılmakta ve önlemler alınmaya çalışılmaktadır. Ancak sanal bir saldırı olasılığı ve buna karşı alınması gereken tedbirler şu an için yeterince gündemde değildir.

Son 15 yılda pek çok Avrupa ülkesinde siber güvenlik merkezleri oluşturulmuştur. Bu merkezlerde 24 saat üzerinden sistemlere saldırı olup olmadığı kontrol edilmekte, saldırı olursa nasıl önleneceği konusunda planlamalar yapılmakta, kriz yönetim esasları oluşturulmakta, bazı sistemlere tatbikat amaçlı saldırılar gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde 2002 yılında Genelkurmay Başkanlığı tarafından Ulusal Bilgi Güvenliği Kanunu Tasarısı hazırlanmıştır. Ancak bu Tasarıda gerek kamunun ve gerekse özel sektörün bilişim sistemlerinde tutulan tüm bilgilerin tek bir merkezde yedeklenmesi, bu merkezin yönetiminde askerlerin etkin olması öngörülmüştü. Ancak O dönemde bu Tasarı kabul görmemiştir.

Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümü amacıyla yürütülen e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında, ulusal bilgi güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak, 2006-2010 yıllarını kapsayan Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eki Eylem Plânı, 2006/38 sayılı Yüksek Plânlama Kararıyla onaylanmış ve 28 Temmuz 2006 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Eylem Plânında yer alan Ülke güvenliğini ilgilendiren bilgilerin elektronik ortamda korunması ve Devletin bilgi güvenliği sistemlerinin geliştirilmesi amacı doğrultusunda belirlenen 87 numaralı Eylem Plânı¹ hakkındaki yasal düzenlemelere ilişkin çalışmaların yürütülmesi görevi Bakanlığımıza tevdi edilmiştir.

2008 yılında kabul edilen AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında, bilgi güvenliği yasa tasarısının hazırlanması görevi Adalet Bakanlığına verilmiştir.

---

¹ Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Bilgi Toplumu Dairesi tarafından hazırlanmış olan Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı 87 numaralı madde, bilgi güvenliği ile ilgili yasal düzenlemeleri içermektedir. Bu maddeye göre ülke güvenliğini ilgilendiren bilgilerin elektronik ortamda korunması ve devletin bilgi güvenliği sistemlerinin geliştirilmesi amacına uygun yasal altyapıyla ilgili düzenlemelerin yapılması ve uygulamaya konulması hedefi ortaya konulmuştur

2- Tasarının Geçirdiği Süreç

Devletin bilgi güvenliği faaliyetlerinin geliştirilmesi, gerekli politikaların üretilmesi ve belirlenmesi, bunu gerçekleştirmeye ilişkin plânların hazırlanması, buna yönelik metodolojilerin oluşturulması ve ulusal güvenlikle ilgili hassas bilgilerin uluslararası standartlarda korunması amacıyla bu konuda yasal düzenleme yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bunun üzerine Bakanlığımızca 2009 yılında, ilgili kurum ve kuruluşların da katılımıyla kanun tasarısı hazırlamak üzere bir çalışma grubu kurulmuştur.

Çalışma Grubu tarafından hazırlanan Tasarı Taslağı ile ulusal seviyede; bilgi sistemlerinin, kritik bilgi altyapılarının ve internet şebekesinin her türlü tehdit, saldırı ve müdahaleden korunmasını sağlamak üzere bilişim sistemlerine ilişkin güvenlik usul ve esaslarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Kanun Tasarısının tüm kamu kurumları bilgi sistemleri ile kritik bilgi alt yapılarına sahip özel hukuk tüzel kişilerine ait bilgi sistemleri ve internet şebekesinin korunması hakkında uygulanması öngörülmüştür.

Tasarı ile öncelikle, ilgili kavramların tanımlamaları yapılmış, bilgi sistemi güvenliğine ilişkin genel ilkeler belirlenmiş ve Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere Başbakanlığa bağlı Bilgi Güvenliği Kurumu kurulmuştur. Ayrıca Kanunun uygulanmasına yönelik kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yükümlülükleri belirtilip bunlara ilişkin yaptırımlar öngörülmüştür.

2010 yılı içerisinde yeni Anayasa çalışmalarının gündeme gelmesi nedeniyle Tasarıya son şekli verilememiştir. Ancak önümüzdeki günlerde bu konudaki çalışmaların yeniden başlatılması düşünülmektedir.

Bilgilerinize arz olunur. 29.05.2012